

**UCHWAŁA NR XXVI/172/2021
RADY GMINY LISEWO**

z dnia 3 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2021-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, poz. 956.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2030, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Goliński

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2030

I. Podstawa prawna

1. Podstawą prawną uchwalenia przez Radę Gminy Lisewo Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2030 zwanego dalej Programem, jest art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

2. Przy realizacji Programu należy uwzględnić regulacje zawarte min. w:

- 1) Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (M.P.2014.445 z dnia 2014.06.09) przyjętym uchwałą Nr 76/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.;
- 2) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 t.j.);
- 3) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.);
- 4) Ustawie z dnia 12 marca .2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 t.j.);
- 5) Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2007 r.;
- 6) Rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet;
- 7) Uchwale nr XIII/85/2019 Rady Gminy Lisewo z dnia 6 listopada 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania;

8) Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, poz. 1517)

9) Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

3. Program jest skorelowany z następującymi gminnymi programami:

- 1) Strategią rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Lisewo w latach 2015 – 2020, przedłużoną na rok 2021,
- 2) Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2021,
- 3) Gminnym programem wspierania rodziny na lata 2019 – 2022,

II. Wprowadzenie

Podstawową grupę społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje w życiu każdego człowieka stanowi rodzina. To rodzina wywiera kluczowy wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko dokonuje pierwszych prób w kontaktach społecznych, doświadcza ograniczeń i wzmocnień w rozwoju oraz nabiera zaufania do otaczającego go świata. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku, uznania i przekazuje obowiązujące w społeczeństwie wartości, normy i wzorce zachowań. Jednak coraz powszechniej słyszy się o kryzysie rodziny w szczególności o tym, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości-ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania-ośmieszanie i upokarzanie. Dom rodzinny powinien być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni nabieramy sił do pracy lub nauki.

Rodzina, w której podstawowe więzi oraz kryteria funkcjonowania zostały zaburzone kształtują młodego człowieka na osobę pozbawianą elementarnych umiejętności funkcjonowania na poziomie emocjonalnym i społecznym

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i ekonomicznym, a nie jak dotychczas sądzono, występuje jedynie w środowiskach marginesu społecznego. Niestety wciąż jeszcze pozostaje w ukryciu „czterech ścian domów”.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1390), która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do

realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych,

III. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie według definicji jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych w rozumieniu art. 115 §11 kk. oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zjawisko przemocy w rodzinie determinować może wiele różnych czynników a prawdopodobieństwo jej wystąpienia intensyfikują następujące czynniki:

- a) status ekonomiczny, niski poziom zarobków, zagrożenie utratą zatrudnienia,
- b) alkoholizm, nadmierne spożywanie alkoholu, które ogranicza możliwość kontroli własnego postępowania i podnosi prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i realnej oceny rzeczywistości,
- c) dziedziczenie wzorca przemocy, bycie świadkiem lub ofiarą przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w dorosłości,
- d) osobowość sprawcy, chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, brak empatii, niska wrażliwość, nieufność, zazdrość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą własnej rodziny,
- e) osobowość osoby doświadczającej przemocy, tzw. dezadaptacyjność, co oznacza brak umiejętności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego. Osobowość dezadaptacyjną charakteryzują

następujące cechy, tj. przekonanie osoby, że funkcjonuje poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko jest uzależnione od warunków zewnętrznych, pesymistyczna wizja przyszłości, poczucie osamotnienia, zubożenie, rezygnacja, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość, f) normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach nadal istnieje przekonanie o prawie rodziców do dominacji rodziców nad dziećmi, a mężczyzn nad kobietami, wciąż utrwalany jest model przebojowego i silnego mężczyzny, który jest zdobywcą a kobieta powinna być mu podległa. Wciąż istnieje przekonanie o skuteczności dyscyplinowania dzieci za pomocą kar cielesnych oraz stereotypowe przekonanie o tym, że „własne brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodziny nie należy się wtrącać”, „nie mówi się nikomu, co dzieje się w domu”.

Zjawisko przemocy w rodzinie charakteryzuje:

- a) intencjonalność - działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowane sobie ofiary;
- b) dysproporcja sił - sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną, społeczną) nad ofiarą;
- c) naruszanie praw i dóbr osobistych - sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary np. prawo do godności lub nietykalności cielesnej;
- d) szkody i cierpienie ofiar - działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne, Przemoc najczęściej kojarzona jest z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem.

Przemoc to także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzwiska, obelgi, ranienie poczucia własnej wartości, ograniczanie swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się poprzez:

- a) Przemoc fizyczna, która jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała.

Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z

użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne.

b) Przemoc psychiczna charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, ponizanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, itd.

c) Przemoc ekonomiczna polega na tym, że jedna z osób pozostających, we wspólnym gospodarstwie domowym staje się zależna finansowo od partnera, przejawia się to poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.

d) Przemoc seksualna polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

e) Zaniedbanie = zaniechanie, ciągle niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc domowa najczęściej jest procesem długotrwałym, sięgającym nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy zwykle składa się z trzech następujących po sobie faz, zróżnicowanych pod względem intensywności i czasu trwania.

Wyróżnia się następujące fazy przemocy domowej:

a) faza narastającego napięcia– jest to początek cyklu charakteryzujący się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowej,

b) faza ostrej przemocy– charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji, agresja w tej fazie może zagrażać zdrowiu i życiu ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary,

c) faza „miodowego miesiąca”– to okres skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy, w tej fazie sprawca często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub udaje, że przemoc nigdy nie miała miejsca a brak specjalistycznej pomocy w tym okresie prowadzi do ponownego rozwoju fazy narastania napięcia.

Przemoc domowa jest wskazywana jako zjawisko o dużym stopniu szkodliwości zwłaszcza dla jej ofiar. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.

Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie, badania wykonanego na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2019 r. wskazały, iż 19% Polaków doświadczyło wiele razy w życiu jednej z form przemocy w rodzinie (np. psychicznej, fizycznej czy seksualnej), zaś kilkakrotnie którejs z form przemocy doznało 28% badanych. Wielokrotnie przemocy psychicznej doznało 15% badanych, przemocy fizycznej 6 %, przemocy ekonomicznej 3%, zaś przemocy seksualnej 2% respondentów. Wśród osób, które kiedykolwiek doznały jakiegokolwiek z form przemocy osoby doświadczające przemocy aktualnie bądź niedawno stanowią 14% w przypadku przemocy fizycznej, a 29% w przypadku przemocy psychicznej. Niemal co czwarty badany był w dzieciństwie świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Niemal taki sam odsetek (23%) to osoby, w których domach w dzieciństwie występowała przemoc fizyczna. Najczęściej występującym doświadczeniem z dzieciństwa było stałe narzucanie swojego zdania, wydawanie rozkazów, które zostało dostrzeżone przez co trzeciego badanego w swoim dzieciństwie. Bicie, szarpanie, czy popychanie zdarzyło się w domach 29% Polaków. Nieco rzadziej Polacy doświadczali w dzieciństwie obrażania, obrzucania wyzwiskami, grożenia (24%) oraz zakazów kontaktów z innymi osobami, które zostało wskazane przez co piątego respondenta (22%). W podobnym stopniu Polacy przyznają, że w ich latach dziecięcych ktoś z ich bliskich ich ośmieszał wobec innych (19%). Wbrew stereotypom, profil sprawcy nie daje się łatwo określić. Ogólnie stosowanie przemocy nie jest powiązane z wiekiem, wykształceniem, wielkością miejsca zamieszkania, ani też z sytuacją zawodową, czy zdrowotną. Jeśli chodzi o ocenę sytuacji materialnej, to wraz z jej pogorszeniem rośnie udział osób, które kiedykolwiek stosowały przemoc. Większy udział sprawców jest również wśród rozwodników (37%), co może wynikać z faktu że być może stosowanie przemocy w rodzinie było czynnikiem wpływającym na rozwód. To, co łączy osoby stosujące przemoc w rodzinie, to przede wszystkim wspólne doświadczenia oraz środowisko, w którym się wychowywali i żyją. Są to więc w większości osoby, które same doświadczały przemocy oraz osoby w otoczeniu których przemoc jest codziennością. Dla przykładu wśród tych, którzy doświadczali przemocy wiele razy do bycia sprawcą przyznaje się 52% osób. Należy zwrócić uwagę, że liczne kampanie społeczne w tym obszarze znacznie podnoszą świadomość społeczną dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie

co oznacza, że społeczeństwo polskie obecnie posiada większą wiedzę na temat zjawiska i z większą uwagą identyfikuje jej mechanizmy, co znalazło potwierdzenie w badaniach. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie pokazała, że na poziomie deklaracyjnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, czy ekonomicznej. Badanie pokazało, że ok. 85 % - 90 % Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie w Gminie Lisewo jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy w rodzinie pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Sąd Rejonowy - kuratorzy, ochrona zdrowia, oświata.

Zgodnie z danymi przekazanymi z Urzędu Gminy, w Gminie Lisewo zamieszkuje 5.166 osób. Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie w 2019 r. znajdowało się 135 rodzin, w których zamieszkiwało 408 osób. Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w tut. Ośrodku w ramach działalności „Zespołu interdyscyplinarnego” w roku 2019 problem przemocy w rodzinie pojawił się w 23 rodzinach z terenu Gminy Lisewo. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Lisewo w 2019 r. przeprowadzono 13 interwencji w związku z występowaniem przemocy domowej.

Na skutek prowadzonego monitoringu i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy zakończono procedurę „NK” w 9 przypadkach. W 1 przypadku przesłano zawiadomienie do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa.

W roku bieżącym (2020 r.) założonych zostało 29 niebieskich kart, z czego 26 zostało założonych przez policję i 3 przez inne instytucje w tym ośrodek pomocy społecznej. Aktualnie 7 rodzin pozostaje pod stałym nadzorem policji, pracowników socjalnych, oraz pedagogów, w związku z prowadzoną procedurą „NK”.

Rodziny borykające się z problemem przemocy w rodzinie otrzymują wsparcie w ramach pracy socjalnej, mogą uzyskać pomoc psychologiczną w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, osoby podejrzane o stosowanie przemocy mogą wziąć udział w Programie Korekcyjno- Edukacyjnym, natomiast dzieci zostają objęte pomocą pedagogiczno – psychologiczną w szkołach. Ponadto rodziny/osoby te mogą

otrzymać wsparcie specjalisty- terapeuty ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2019 r. z porad w ramach punktu skorzystało 56 osób.

IV. Cele programu

1. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
 - 1) Profilaktyka i edukacja społeczna.
 - 2) Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - 3) Działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
 - 4) Rozwój infrastruktury oraz wzrost kompetencji kadry działającej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV.1. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisewie;
- Szkoła Podstawowa w Krusinie;
- Posterunek Policji w Lisewie
- Sąd Rejonowy w Chełmnie;
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie;
- Kuratorzy sądowi ;
- Organizacje pozarządowe.

IV.2. Zadania

Cele szczegółowe Programu	Zadania	Realizator
Profilaktyka i edukacja społeczna	1. Działalność informacyjno - edukacyjna	GOPS Lisewo Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ZSP Lisewo Szkoła Krusin
	2. Realizacja programów profilaktycznych dla mieszkańców Gminy (w tym dzieci i młodzież)	GOPS Lisewo Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ZSP Lisewo Szkoła Krusin
	3. Udział w kampaniach ogólnopolskich i lokalnych na rzecz pomocy rodzinom w szczególności związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,	GOPS Lisewo Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ZSP Lisewo Szkoła Krusin Organizacje pozarządowe
Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1. Interwencja kryzysowa	
	1) Zabezpieczenie środków i kierowanie do ośrodka dla ofiar przemocy w rodzinie,	Gmina Lisewo GOPS Lisewo
	2) Kierowanie rodzin do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, pierwsza pomoc psychologiczna	GOPS Lisewo Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

		ZSP Lisewo Szkoła Krusin
	3) Opracowanie i stosowanie procedur postępowania w przypadku zabezpieczenia dzieci na podstawie art. 12a	GOPS Lisewo
	2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom doznającym przemocy w rodzinie	GOPS Lisewo Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ZSP Lisewo Szkoła Krusin
	1) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.	GOPS Lisewo
	2) Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych rodzinom wymagającym wsparcia.	Gmina Lisewo GOPS Lisewo
	3. Praca z rodziną	
	1) Diagnozowanie potrzeb rodzin wymagających wsparcia.	GOPS Lisewo ZSP Lisewo Szkoła Krusin
	2) Informowanie i kierowanie do instytucji udzielających pomocy osobom uwikłanym w przemoc.	GOPS Lisewo ZSP Lisewo Szkoła Krusin GOZ Lisewo
		Gmina Lisewo

	3) Poradnictwo rodzinne, socjalne, prawne, psychologiczne, pedagogiczne	GOPS Lisewo ZSP Lisewo Szkoła Krusin GOZ Lisewo
	4) Monitoring sytuacji rodzinnej.	GOPS Lisewo ZSP Lisewo Szkoła Krusin Policja
Działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Praca ze sprawcą	
	1) Diagnozowanie potrzeb osób stosujących przemoc,	GOPS Lisewo Policja
	2) Informowanie i kierowanie do instytucji udzielających pomocy osobom stosującym przemoc,	GOPS Lisewo Policja Kuratorzy sądowi,
	3) Kierowanie do programów korekcyjnych,	GOPS Lisewo Policja
	4) Monitoring sytuacji,	GOPS Lisewo Policja Kuratorzy sądowi
Rozwój infrastruktury oraz wzrost kompetencji kadry działającej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	
	1) Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych zapewniających zachowanie poufności i	Gmina Lisewo GOPS Lisewo

	poczucie bezpieczeństwa rozmówcy.	
	2) Zapewnienie środków na działanie Zespołu oraz odpowiedniej kadry.	
	2. Integracja działań wobec problemu przemocy w rodzinie,	<p>GOPS w Lisewie,</p> <p>Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>ZSP w Lisewie;</p> <p>SP w Krusinie,</p> <p>Posterunek Policji w Lisewie,</p> <p>Sąd Rejonowy w Chełmnie,</p> <p>GOZ w Lisewie,</p> <p>kuratorzy sądowi,</p> <p>organizacje pozarządowe,</p>
	3. Rozwój wiedzy i kompetencji specjalistów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,	<p>GOPS w Lisewie,</p> <p>Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;</p> <p>ZSP w Lisewie;</p>
	1) Udział w konferencjach, szkoleniach i kursach w celu podniesienia poziomu wiedzy.	<p>SP w Krusinie;</p> <p>Posterunek Policji w Lisewie</p> <p>Sąd Rejonowy w Chełmnie;</p>
	2) Udział w superwizji, korzystanie z pomocy psychologa, terapeuty w celu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i podnoszeniu własnych kompetencji.	<p>GOZ w Lisewie;</p> <p>kuratorzy sądowi;</p> <p>organizacje pozarządowe,</p>

V. Budżet

Koszt realizacji niniejszego programu zostanie poniesiony ze środków własnych Gminy Lisewo w zakresie przewidzianych dla niej zadań. Przewiduje się także korzystanie ze środków zewnętrznych w ramach ogłoszonych konkursów przez instytucje zewnętrzne.

VI. Podsumowanie

Z uwagi na różnorodność oraz wieloaspektowość problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemu przemocy,
- b) informowaniu i edukacji społeczeństwa (w tym wyzbywaniu się stereotypów) ,
- c) stałym podnoszeniu kwalifikacji profesjonalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podsumowując, skuteczność działań w przypadku przeciwdziałania przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb i specjalistów i takimi założeniami kierowali się twórcy niniejszego programu.